

Streszczenie popularno-naukowe projektu

Agnieszka Kołodziejczak

Sztuka osób głuchych w Polsce – historia i analiza

Celem niniejszego projektu jest analiza działalności artystów głuchych w historii sztuki polskiej oraz stworzenie kompleksowej dawnej i współczesnej historii sztuki polskich artystów głuchych. Projekt ma na celu przyjrzenie się zachowanym materiałom historycznym z dziejów sztuki polskiej oraz zachowanym dziełom sztuki wykonanych przez głuchych artystów w celu uchwycenia wkładu historycznego na tle głównego mainstreamu sztuki dawnej i współczesnej. Historia sztuki polskich artystów głuchych będzie rozpatrywana w odniesieniu do badań socjolingwistycznych uwzględniających specyfikę społeczności głuchych jako mniejszości językowo-kulturowej i kultury Głuchych. Będzie to próba opisanie sztuki polskich głuchych artystów ciągłości linearnej jako przejście od bycia nieświadomym odrębności kultury społeczności głuchych (sztuka dawna) do bycia dumnym głuchym artystą (sztuka współczesna).

Badania będą uwzględniać analizy dostępnych źródeł historycznych i wizualnych dotyczących twórczości osób głuchych m.in:

- Zachowane obiekty artystyczne m.in. w Muzeum Narodowym w Warszawie, Muzeum Narodowym w Krakowie, w Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, w kolekcjach prywatnych (prace artystów głuchych m.in. Franciszka Preka, Feliksa Pęczarskiego Kazimierza Wiszniewskiego, Marii Schayer Gorskiej, Henryka Osten-Ostachiewicza, Marii Ristau, Ignacego Klukowskiego).
- Analiza dostępnej polskiej i zagranicznej literatury naukowej oraz publikacji albumowych w odniesieniu do nurtu deaf-art, kultury społeczności głuchych.

Najważniejszymi rezultatami w sferze naukowej będą:

- Powstanie monografii naukowej będącej pierwszym całościowym opracowaniem tematu w Polsce, wydanej w formacie dwujęzycznym (polski i angielski) zawierającej apendyks z wybranymi sylwetkami polskich artystów głuchych wraz z przykładami ich prac. Monografia będzie także na gruncie europejskim pierwszą taką publikacją i może stać się wzorcem dla prowadzenia badań w obszarze sztuki osób głuchych w Europie i na świecie oraz ich publikowania.
- Materiał multimedialny w postaci filmów wideo z tłumaczeniem wyników badań na język migowy z napisami, stanie się jej uzupełniającym bardzo ważnym dodatkiem, który pozwoli osobom głuchym i słabosłyszącym zapoznać się z wynikami badań zgodnie z zasadami dostępności materiałów dla osób głuchych i słabosłyszących.

Publikacja jako efekt badań zaplanowanych w projekcie będzie stanowiła obiektywne spojrzenie na ten bardzo mało znany wycinek historii sztuki i będzie bardzo ważnym uzupełniającym przyczynkiem popularyzacyjnym do dotychczas zebranej literatury dotyczącej zagadnienia kultury Głuchych i polskiego języka migowego.

W sferze społecznej może się przyczynić do pozytywnego odbioru społecznego, otwartości i szacunku dla odrębności kulturowo-językowej jaką jest środowisko osób głuchych i słabosłyszących. A także stanie się próbą pokazania historycznych dowodów wpływu artystów głuchych na swoje otoczenie i rozwój kultury społeczności głuchych na ziemiach polskich.